

KAPCSOLJUNK 'DEÁKUL' KISPESTEN

A HEFOP 3.1.3. PÁLYÁZAT MEGVALÓSÍTÁSA A KISPESTI DEÁK FERENC GIMNÁZIUMBAN

Projektmenedzser: *Fencz Györgyné*

A Kispesti Deák Ferenc Gimnáziumban hamarosan sikerrel lezárul a HEFOP 3.1.3. pályázat. Célkitűzéseink között szerepelt pedagógusainak továbbképzése, az iskola pedagógiai programjának megújítása a korszerű eljárások és pedagógiai eszközrendszerek beillesztésével. Pozitív tanulói attitűdök kialakítása annak érdekében, hogy a diákokban kialakulhasson az egész életen át tartó tanulás iránti igény. Az adaptáció során sajátos célkitűzésünk volt a társadalmi különbségekből eredő, tanulási sikerekben megnyilvánuló különbségek mérséklése.

Az iskolában tanító tanárok pedagógiai kultúrájának átalakítása volt szükséges ahhoz, hogy a kompetencia alapú oktatás és nevelés meghonosodhasson a gimnáziumban. Ez a módszertani változás a lexikális tudást preferáló, főként frontális foglalkoztatást feltételező ismeretátadást szorította háttérbe. Eközben a digitális kultúra oktatási eszközrendszerének alkalmazása is lényegesen nagyobb teret kapott a tanórákon.

A programban résztvevő tanárok 120 órás továbbképzéseken sajátították el a kompetencia-alapú oktatáshoz szükséges képességeket és készségeket. Ezek birtokában készítettük el az új pedagógiai programot, mely szem előtt tartja, hogy a diákokat olyan versenyképes tudással kell "felruházni", amely a munkaerő-piaci boldogulásukat elősegíti. (Pl. digitális eszközök biztos használata, idegen nyelv ismerete, az egész életen át tartó tanulásra való képesség, az ismeretek kreatív alkalmazása).

Az új kihívásoknak megfelelő iskolai környezet megteremtéséhez nélkülözhetetlen az innovatív iskolavezetés. Nekik kellett megteremteniük a szervezeti feltételeket arra, hogy a pedagógusok az új típusú tartalmakat és eljárásokat napi munkájuk során eredményesen alkalmazni tudják. A szükséges ismeretekhez ők is a továbbképzéseken jutottak hozzá.

Az iskola vezetőségén kívül a pályázat megvalósításában 7 tanár (Farkasné Hauber Anna, Faragó Orsolya, Kökény Ildikó, Lázár András, Rómáné Sass Klára, Szabóné Gábor Anikó, Tugyiné Czinkotai Krisztina) vett részt, négy kompetencia területen. Ezek a következők: szövegértés-szövegalkotás, matematika, idegen nyelv (angol, német), IKT. A programcsomagok kipróbálásában iskolánk 120 tanulója vett részt

A 2006/2007-es tanévben sikerült megvalósítani a pályázati vállalásunkat. A pályázatban tervezettnek megfelelően új csoportok bevonásával folytatjuk a programot ebben a tanévben. A Kőbányai Pedagógiai Szolgáltató és a KPSZI közös pályázata keretében is több kollégánk ismerkedhetett az új módszerekkel. Így már 18 képzett vagy részben képzett munkatársunk van, ez a tantestület fele. Még több terület és több fajta programcsomag bevezetésére kerül sor. Jelenleg a tanulók közel 60% közvetlenül érintett a programban, közvetve szinte mindenki részesedik a pályázat pozitív hozadékából, ha másként nem, a jelentősen bővült technikai eszközök révén.

A program lezárásaként a tantestülettel, a közreműködő partnerek képviselőivel, szakértőkkel illetve a szülői munkaközösség delegáltjaival záró

konferenciát rendezünk Ennek keretében nemcsak a 2006/2007-es tanévben végzett munkát értékeljük, hanem a program továbbvitelének módjáról is eszmét cserélünk. Avatott szakemberek (dr Pála Károly, Tomory Ibolya) előadásai nyújthatnak ebben segítséget A konferencián elhangzottak figyelembe vételével készülünk fel a program folytatására.

Szeretnénk, ha a kerület iskolái hasznosíthatnánk tapasztalatainkat, tanulhatnának hibáinkból. A szekcióüléseken megpróbálunk eszközöket, ötleteket bemutatni, amely segítheti az ő tevékenységüket is. Az érdeklődőknek betekintést nyújtunk az iskolában folyó pedagógiai munkába, szeretnénk megismertetni velük eredményeinket és elképzeléseinket.

Reméljük, a projekt sikeres megvalósítása bizonyítja a környező iskoláknak, hogy a kompetencia-alapú oktatási módszerek használatával a diákok olyan készségeket és képességeket szerezhhetnek, amely alkalmassá teszi őket az egész életen át való tanulásra.

Tugyiné Czinkotai Krisztina

A matematika programcsomag bevezetése

Sok diáknak okoz nehézséget a matematika tanulása. Szerintem a matematika mindenkinek megtanítható, sok esetben csak az előítéletet és a szorongást kell legyőzni, máskor a hiányos előismeretek pótlására van szükség. Ebben a munkában óriási segítség volt számomra a program során megtanult új módszerek használata.

Fontosnak tartom, hogy a tanítás diákközpontú legyen, és figyelembe vegye a diák képességeit, érdeklődését és motivációját. A tanítás során elengedhetetlennek tartom, hogy egy foglalkozás ne csak a száraz tényekről szóljon, hanem élményszerű legyen, a gyerekek az ismereteiket a mindennapi életben fel tudják használni. Nagyon sok, a gyakorlati életben jól alkalmazható feladatot találtam a tankönyvben. Pl.: sütemény készítés, költségvetés tervezése, táborozás, titkosírás.

A kooperatív és differenciált tanítás révén minden tanuló lehetőséget kapott arra, hogy a számára legkedvezőbb módon sajátíthassa el a tananyagot, s egyben arra is, hogy aktívan részt vegyen a munkában, élvezze a tanulást. Nagyon vigyáztam arra, hogy a tanítás-tanulás tartalmait és módszereit úgy válasszam meg, hogy a tanulók kedvüket leljék abban, amit tanulnak. A játékok, kártyakészletek, dominók, csapatversenyek, poszter készítések segítettek ebben. Így egy olyan közeg alakult ki, ahol a jókedv dominált, és a tanulók könnyebb sikerélményhez juthattak. A sikerélményre, pedig mindenkinek szüksége van.

Köztudott, hogy az egyes tanulók között, az információk felvételében és kezelésében jelentős különbségek vannak. Egyesek inkább a hallott szöveg alapján, mások a vizuális vagy mozgással kísért élmény alapján képesek gyorsabb, eredményesebb tanulásra. Az interaktív tábla használata, a hajtogatások, a gyűjtőmunkák, a geometriai fogalmak eljátszása nagyon hasznosnak bizonyultak.

Hatalmas anyagot kaptunk, meg kellett tanulni ebből a lehető legjobban válogatni. Vigyázni kellett, hogy az időből ne csússzunk ki, és a tananyagot be tudjuk fejezni az év végére. A felkészülés nagyon időigényes, nagy terhet ró a tanárra. A tananyag tartalmával, az ajánlott módszerekkel általában elégedett voltam. A program legnagyobb hiányossága, hogy az interaktív tábla használatát egyáltalán nem veszi figyelembe, előnyeit nem használja ki.

Kökény Ildikó, Szabóné Gábor Anikó

Az idegen nyelv – angol, német – programcsomag bevezetése

A modulok bevezetésénél az első lépés a tanmenet kibővítése volt, mivel a modulokat a tanév megkezdése után kellett beépíteni a már meglévő tanmenetbe. Tíz modul közül választhattunk. A modulok között a Közös Európai Referenciakeret szintjei közül 5db A2-es és 5db B1-es szintű volt. A tankönyv tartalmát és céljait szem előtt tartva, a modulok beillesztésénél volt, ahol a nyelvi szint, és volt, ahol a tartalmi szempont volt a döntő.

A modulok tartalma, a benne megtalálható feladatok és tevékenységek, a különböző kommunikációs helyzetek, a kommunikációs eseményekben való részvétel a nyelvtanulóink kompetenciájának fejlődését eredményezte mind rövid, mind hosszú távon. A kipróbált modulok mindegyikére elmondható, hogy a nyelvtanuláshoz elengedhetetlenül szükséges általános kompetenciák közül a tényszerű ismereteket, a világról szóló ismereteket, a szociokulturális ismereteket, interkulturális tudatosságot és az egzisztenciális kompetenciákat egyaránt fejlesztette. Különösen eredményes az egzisztenciális kompetencia alakulása a diákoknál, hiszen a modulokban való részvétel kialakította, megtartotta sőt igen növelte tanulóink pozitív attitűdjét, mint például a nyitottságukat és érdeklődésüket más emberek és kultúrák iránt. Javított a szorgalmukon, a pozitív légkör a csoportmunkák során fejlesztette sokuknak az önismeretét, optimizmusát, önbizalmát és önbecsülését - az ún. "interkulturális személyiség" kifejlődését. A modulos órai tevékenységek segítséget nyújtottak abban, hogy a tanulók kihasználják az erős és legyőzzék a gyenge pontjaikat és mindvégig erősítsék a csoporton belül kialakult pozitív csapatszellemet.

Az ajánlott tanmenet részletesen kidolgozott. Még ilyen részletes feladat meghatározás mellett is rengeteg plusz munkát igényel az órára való felkészülés – fénymásolás, kártyák készítése, rajzok készítése, kellékek beszerzése stb.

Komplex, jól kitalált, érdekes feladatokat tartalmaznak a modulok. Bővítik a szókincset, egyéni, páros, csoportos munkát követelnek meg, az eredmény látványos és lehetővé teszi a differenciált egyéni tanulást is.

A modulokat érdemes és hasznos tanítani. Már azzal fel lehet kelteni a tanulók érdeklődését, hogy most nem a tankönyvből haladunk, hanem valami mást csinálunk. Érdeklődve várják, hogy mi lesz a következő lépés. Élvezik, hogy nincsen új nyelvtan, a tanultakat kell alkalmazni tudni. A legkevésbé kommunikatív tanulót is sikerül szóra bírni az érdekes feladatokon keresztül.

A modulok egyes elemeit más csoportokban is alkalmazzuk, illetve a módszereket modulokon kívül, más témakörökhöz, tankönyvi anyagokhoz is tudjuk alkalmazni.

Faragó Orsolya

Szövegértés-szövegalkotás programcsomag bevezetése

A szövegértés-szövegalkotás programban a 2006-2007-es tanévtől veszek részt, mint magyar nyelv- és irodalom tanár. 2006 szeptemberében hetedik évfolyamon kezdtem tanítani, majd az idei tanévben, nyolcadik osztályban folytattam a munkát, illetve a bejövő kilencedikes osztály médiás csoportjában. A tapasztalataim az

életkori sajátosságokból, a csoportok létszámából adódóan nagyon eltérők, de összességében pozitívak.

8. évfolyam

Nyolcadik évfolyamon teljes osztállyal, 27 gyerekekkel dolgozom. Az előző évben a hetedikes témák és modulok többsége a gyerekek életkori sajátosságainak, érdeklődésének megfelelt, a feldolgozandó műveket szívesen olvasták és az értelmezésben aktívan részt tudtak venni. (KISFIÚK ÉS NAGYFIÚK, NEVETŐ IRODALOM, PLETYKA ÉS TÖMEGKÖZMŰVELÉS, POÉTAI ISKOLA, HARRY POTTER ÉS A TITKOK KAMRÁJA, MÁS LETTEM) A feladatok változatosak voltak, megfogalmazásuk érthető, így a megoldásuk nem okozott különösebb nehézséget a gyerekeknek. A program jellegéből adódóan a feladatok többségét csoportmunkában és pármunkában végeztük el, de önálló gondolkodásra, egyéni munkára is volt lehetőség. Szerepjátékokban szívesen vettek részt, a kreatív feladatokat otthon is folytatták, lelkesek, nyitottak voltak. Probléma a nyelvtani anyag elsajátítása során merült fel. A nyelvi modulok egy része olyan korábbi tananyagokra épült, amit a gyerekek még nem tanultak, mivel a korábbi évfolyamokat a hagyományos tanterv szerint végezték. Ennek pótlására külön modulokat és feladatokat dolgoztam ki, melynek során a hetedikes nyelvtani anyagot tanítottam meg. Minden nehézség ellenére, úgy látom és tapasztalom, hogy a gyerekek szívesebben foglalkoznak a modulokban feldolgozott témákkal és művekkel, mint a hagyományos tantervben szereplő tananyagokkal.

9. évfolyam

Kilencedik osztályban fél csoporttal, 16 gyerekekkel kezdtem a program szerint tanítani. Az irodalmi anyagot nem kronológia szerint dolgozzuk fel, de a témakörök részben időrendhez kötődnek. (I. BEAVATÁS, II. EPOSZ). A témákon belül megjelenő motívumoknak, műfajoknak a jellegzetességeit és változatait a különböző irodalomtörténeti korszakokban is vizsgáljuk. Ez a megfogalmazott célok és tervek szerint egy átfogóbb, komplexebb tudást adhat a gyerekeknek.

Az elmúlt három hónap benyomásai és eredményei nagyon jók. A kis létszám lehetőséget ad az összehangolt, pontos munkára, a feladatokat a megadott idő alatt tudjuk teljesíteni, a gyerekek meghallgatják egymást, és segítő kritikával képesek értékelni munkájukat. A különböző tanítási-tanulási módszerek könnyebben alkalmazhatók (pl. körforgó, ötletbörze, konstruktív vita), mint nagyobb létszámú osztályokban, az óra szervezése, a csoportok kialakítása nem vesz el annyi időt.

A tanítás során azt tapasztalom, hogy a gyerekek sokkal kreatívabbak, nyitottabbak, mint egy átlagos osztályban. Ez nagyon megkönnyíti a munkámat, hisz szívesen vesznek részt szerepjátékokban, mindig aktívan bekapcsolódnak a feladatok megoldásába, képesek önállóan megfogalmazni véleményüket.

Nehézségem a pármunka és a csoportmunka bevezetésekor volt. Hosszabb időbe került, hogy megszokják a közös munkát, Többször azt láttam, (még mindig előfordul), hogy csoportban is egyedül dolgoznak, külön oldják meg a feladatokat, vagy nem mindenki vesz részt a munkában. Ahhoz, hogy ez a tanulási, tanítási forma jól működjön több időre, a gyerekeknél nagyobb felelősségtudat kialakítására van szükség.

Magamra nézve legfontosabbnak azt tartom, hogy az új témák, a több készülés és a nehezebb feladatok ellenére is élvezetes, változatos a munkám, szívesebben dolgozom az új szemlélet, program szerint. Ennek hatására több osztályban is megváltozott a tanítási módszerem. Új ötletekkel, feladatokkal, módszerekkel készülök az órákra, kreatívabb, aktívabb munkát várok a gyerekektől.